

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Anslag 2:4 Krisberedskap Uppföljning 2020

Redovisning av uppdrag i MSB:s
regleringsbrev för 2021

Anslag 2:4 Krisberedskap Uppföljning 2020

© Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)
Enhet: Enhetens för finansiering av beredskapsutveckling

Kontaktperson: Camilla Odenberg/Gustaf Åhman
Tryck: DanagårdLITHO

Publ nr: MSB1756 – april 2021
ISBN: 978-91-7927-140-4

Sammanfattning och samlad bedömning

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) finansierar verksamhet hos myndigheter, kommuner, regioner, frivilliga försvarsorganisationer och forskningsutförare genom anslag 2:4 Krisberedskap. Syftet med finansieringen är att stärka samhällets samlade krisberedskap. Denna rapport omfattar exempel på åtgärder som vidtagits under 2020 och en samlad bedömning av åtgärdernas resultat.

Under 2020 fördelades 1 276 547 tkr från anslag 2:4 Krisberedskap. Medlen har finansierat riktade insatser såsom utbildning av frivilliga, utvecklingsprojekt som har stärkt förmågan inom bland annat dricksvattenförsörjning och säkra kommunikationer, förstärkningsmateriel, bidrag till ledningsplatser och skyddsrum samt forskning om exempelvis klimattjänster och osäkerhet i beslutsfattande om klimatanpassning.

MSB:s samlade bedömning är att även om pandemin begränsat möjligheten att bedriva verksamhet finansierad av anslag 2:4 Krisberedskap har det arbete som genomförts bidragit till en stärkt förmåga inom krisberedskap och civilt försvar.

Pandemin hade under 2020, och har fortfarande, stor påverkan på verksamheten kopplad till anslaget för samtliga aktörer. Hanteringen av pandemin har tagit tid och resurser i anspråk samt förhindrat resor och fysiska träffar. En del verksamhet har ställts in, men aktörerna har arbetat för att planera om eller senarelägga sina aktiviteter alternativt genomföra dem på distans istället. Ett tydligt exempel på det är Totalförsvarsövning 2020, för vilken flera aktörer fått medel från anslaget under både 2019 och 2020. Ett par övningsaktiviteter har ställts in eller flyttats fram, men av den planering som skett och de moment som kunnat genomföras har viktiga lärdomar och erfarenheter erhållits.

Det är tydligt att det arbete som bedrivits tidigare liksom den förmåga och kunskap som har byggts upp det senaste året kommer till nytta i den operativa hanteringen av pandemin. Det gäller till exempel erfarenheterna från totalförsvarsövningen samt satsningar som gjorts på säker kommunikation regionalt och lokalt, vilket ökat förmågan avseende såväl säkerhetskydd som säkra kommunikationer hos länsstyrelser, kommuner och regioner. Här omfattas också arbete med exempelvis kontinuitetshantering, lägesbilsarbete samt samverkan och ledning.

Innehåll

1	INLEDNING	5
1.1	Uppdrag och avgränsningar	5
1.2	Genomförande.....	5
2	SÅ HAR ANSLAGET FÖRDELATS	7
3	MEDEL TILL MYNDIGHETER	10
3.1	Genomförd verksamhet	11
3.1.1	Transporter	12
3.1.2	Hälsa- och sjukvård samt omsorg	12
3.1.3	Livsmedel och dricksvatten.....	13
3.1.4	Generell förmåga	13
3.1.5	Totalförsvarsövning 2020	14
3.1.6	Ledningsplatsåtgärder	14
3.2	Inriktning för nya projekt 2020-2021	15
3.2.1	Fortsatt utveckling av anslagshanteringen	15
4	MEDEL TILL LÄNSSTYRELSER	17
4.1	Genomförd verksamhet	18
4.1.1	Totalförsvarsövning 2020	19
4.1.2	Investeringar för säkra kommunikationer.....	19
4.1.3	Länsstyrelsernas ledningsplatser	20
5	MEDEL TILL KOMMUNER	21
5.1	Genomförd verksamhet	21
5.1.1	Kommunernas arbete med krisberedskap	22
5.1.2	Kommunernas arbete med civilt försvar.....	22
5.1.3	Ledningsplatsåtgärder på lokal nivå.....	23
6	MEDEL TILL REGIONER	25
6.1	Genomförd verksamhet.....	25
6.1.1	Regionernas arbete med krisberedskap	26
6.1.2	Regionernas arbete med civilt försvar	26
6.1.1	Ledningsplatsåtgärder på regional nivå	27
7	MEDEL TILL FRIVILLIGA FÖRSVARSGRUPPER	28
7.1	Uppdragsersättning	29
7.2	Samordning av stöd under pandemin.....	30
8	MEDEL TILL FORSKNING	31
8.1	Genomförd verksamhet.....	31
8.1.1	Pandemirelaterad forskning.....	32
8.1.2	Klimatrelaterad forskning	32
8.1.3	Forskning och samhällsnytta	33
	BILAGA 1 TABELLER	34

1 Inledning

1.1 Uppdrag och avgränsningar

Enligt regleringsbrev för 2021 ska Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) redovisa goda exempel och en samlad bedömning av resultatet av de åtgärder som berörda myndigheter, kommuner, regioner, frivilliga försvarsorganisationer och forskningsutförare har vidtagit under 2020 med hjälp av finansiering från anslag 2:4 Krisberedskap. Myndigheten ska lämna redovisningen till regeringen senast den 29 april 2021.

De bedömningar MSB lämnar i den här rapporten baseras på de åtgärder som vidtagits med stöd av medel från anslag 2:4 Krisberedskap under år 2020.

Bedömningarna ska inte uppfattas som en bedömning av samhällets krisberedskapsförmåga eller bedömning av risker och sårbarheter i det svenska samhället.

Uppföljningen avser endast bidrag från anslagspost 5 Krisberedskap. Inom ramen för anslaget finns ytterligare två anslagsposter som inte berörs i den här rapporten: ap. 1 Viss internationell säkerhetsfrämjande och humanitär verksamhet som disponeras först efter beslut av Regeringskansliet samt ap. 2 Totalförsvarsprojekt i Gotlands län som disponeras av Länsstyrelsen i Gotlands län.

1.2 Genomförande

Underlag för bedömningar kommer till stor del från de enkätsvar olika aktörer har lämnat som en del i den årliga uppföljningen av beviljade medel. MSB har gjort en översiktlig, kvalitativ analys av underlagen. Uppföljningsenkäterna har också innehållit frågor om hur pandemin har påverkat den verksamhet som finansierats av anslag 2:4 Krisberedskap.

De utvecklingsprojekt som myndigheter avslutat under 2020 har följts upp och utvärderats genom frågor om mål- och resultatuppfyllnad, målgrupper, samverkan samt om åtgärderna har kommit till nytta vid en inträffad händelse. Liknande uppföljning har gjorts av samtliga länsstyrelser för den ersättning som går till deras stöd lokalt och regionalt samt av frivilliga försvarsorganisationer för den ersättning som utgått för uppdragsersättning.

De frivilligorganisationer som omfattas av samordningsavtal för insatser under pandemin har också lämnat in en uppföljning av genomförd verksamhet och viktiga resultat.

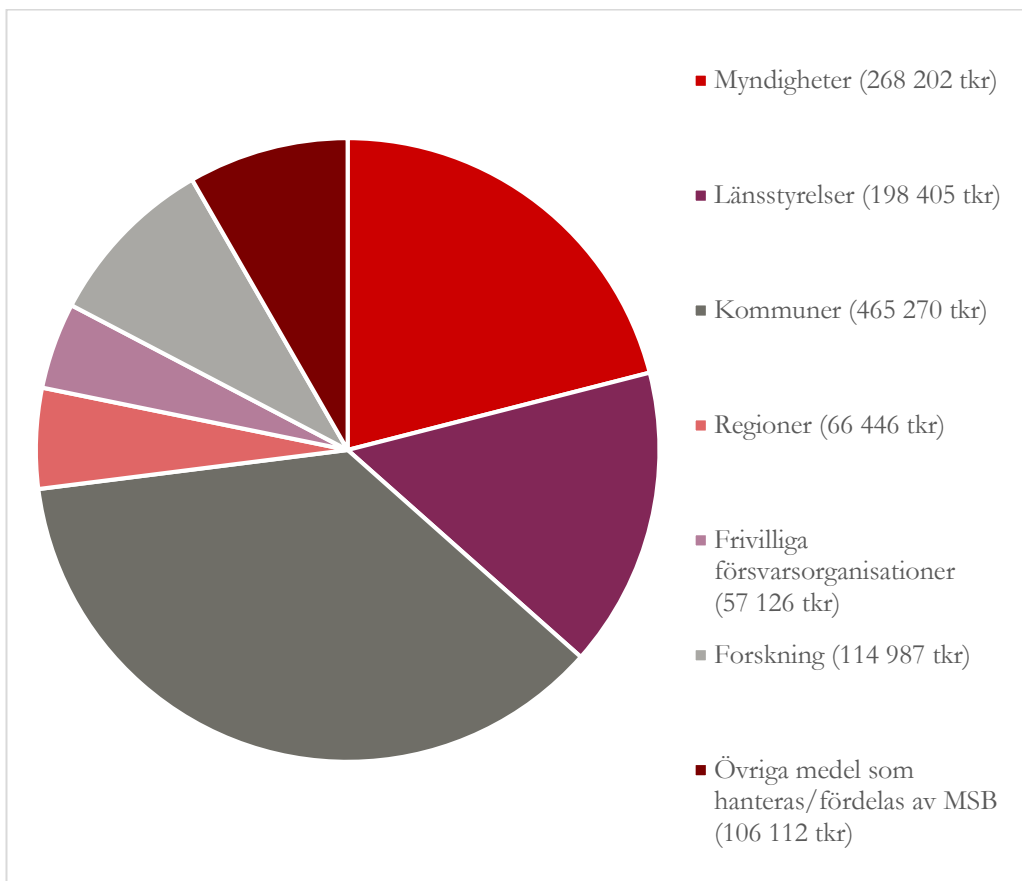
Kommunernas respektive regionernas redovisning av genomförda uppgifter enligt lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH) lämnades till MSB i februari 2021.

Bedömningen av den forskningsbaserade kunskapens effekter görs utifrån uppföljningar av varje forskningssatsning samt större oberoende utvärderingar som genomförs för vissa längre projekt och forskningsmiljöer.

2 Så har anslaget fördelats

Anslaget fördelas till flera aktörer för att öka samhällets förmåga att hantera kriser och höjd beredskap.

Anslag 2:4 Krisberedskap har finansierat verksamhet om 1 276 547 tkr under år 2020, se tabell 1 i bilaga 1. En kort introduktion om vad de olika aktörerna beviljas medel för följer nedan.

Figur 1 Fördelning av anslag 2:4 Krisberedskap 2020, per aktörgrupp

Myndigheter¹ kan varje år ansöka om medel till utvecklingsprojekt från anslaget. Utvecklingsprojekten ska syfta till att stärka samhällets samlade beredskap och förmåga att hantera allvarliga kriser och dess konsekvenser samt åtgärder som syftar till att skapa eller vidmakthålla förmågan till höjd beredskap för det civila försvaret. MSB söker medel för utvecklingsprojekt för aktörsgemensamma åtgärder, enligt samma principer.

¹ Här avses de bevakningsansvariga myndigheter eller myndigheter med särskilt ansvar för krisberedskapen enligt bilaga förordning (2015:1052) om krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid höjd beredskap eller som har pekats ut efter särskilt beslut av regeringen eller av MSB.

I kapitel 3 ges exempel på utvecklingsprojekt som har genomförts under året.

Länsstyrelser kan vart fjärde år söka medel för att arbeta med att stödja och samordna lokala och regionala aktörer i länen i det så kallade sammanhållna projektet och beviljas då medel för fyra år framåt. Ersättningen som används ska motfinansieras av länsstyrelsen².

Länsstyrelserna har också möjlighet att årligen ansöka om medel för vissa större investeringar eller visst stöd för omfattande planeringsinsatser vid internationella och nationella samverkansövningar. MSB fördelar också medel för drift och utveckling av länsstyrelsernas ledningsplatser.

I kapitel 4 redogörs för den verksamhet som länsstyrelserna har bedrivit för årets anslagsmedel med fokus på stöd lokalt och regionalt.

Kommuner får en årlig ersättning från anslaget för att stärka förmågan att hantera extraordinära händelser och upprätthålla en grundläggande förmåga till civilt försvar, i enlighet med uppgifter i lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH). Ersättningsnivåerna regleras i överenskommelser³ mellan MSB och Sveriges kommuner och regioner (SKR).

Kommunerna kan också ansöka om att få medfinansiering från anslaget för iordningställande och utveckling av ledningsplatser.

I kapitel 5 beskrivs den verksamhet som kommunerna har bedrivit för årets anslagsmedel.

Regioner får precis som kommunerna ersättning i enlighet med LEH och ersättningens nivå regleras i en överenskommelse⁴ mellan MSB och SKR. Ersättningen ska bidra till att minska sårbarheten i regionernas verksamhet, stärka förmågan att hantera krissituationer i fred och öka förmågan till civilt försvar.

Även regionerna kan ansöka om att få medfinansiering från anslaget för iordningställande och utveckling av ledningsplatser.

I kapitel 6 redovisas för verksamhet som regionerna har bedrivit för årets anslagsmedel.

Frivilliga försvarsorganisationer⁵ har möjlighet att ansöka om ersättning för uppdrag som syftar till att höja krisberedskapen i samhället och främja totalförsvaret. För att beviljas medel från anslaget ska uppdragen uppfylla de ändamål som regeringen fastställt för anslaget och vara förenliga med förordning (1994:524) om frivillig försvarsverksamhet. MSB lämnar i huvudsak uppdrag inom

² Motfinansieringen innebär att länsstyrelsen måste lägga egna medel på åtgärder inom ramen för krisberedskap och civilt försvar som motsvarar det belopp som beviljas från anslag 2:4 Krisberedskap.

³ *Överenskommelse om kommunernas krisberedskap 2019-2022* (MSB 2018-09779) och *Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar 2018-2020* (MSB 2018-05681)

⁴ *Överenskommelse om landstingens arbete med krisberedskap och civilt försvar 2019-2022* (MSB 2018-05682)

⁵ Se vilka organisationer som omfattas i bilagan till förordning (1994:524) om frivillig försvarsverksamhet

utbildning, rekrytering och försvarsupplysning men också vissa uppdrag utifrån behov av att stärka förmågan inom civilt försvar.

Under 2020 har MSB även kunnat fördela medel från anslaget till frivilliga organisationer för åtgärder som stärker samhällets samlade beredskap och förmåga att hantera behov med anledning av pandemin, enligt särskilt villkor i myndighetens regleringsbrev för 2020.

I kapitel 7 redogörs för den verksamhet som organisationerna har bedrivit för årets anslagsmedel.

Forskning finansieras också av anslaget. MSB förmedlar medel via tematiska utlysningar där externa aktörer som universitet, högskolor eller forskningsinstitut kan ansöka om finansiering. Forskningen ska vara behovsriktad och möjlig att tillämpa i samhället.

I kapitel 8 redogörs för den forskningsverksamhet som har bedrivits för årets anslagsmedel.

Övriga medel som hanteras eller fördelas av MSB är kostnader för att bland annat arrangera större nationella samverkansövningar, skyddsrum och nationella förstärkningsresurser.

En förteckning över fördelningen återfinns i tabell 2 i bilaga 1.

3 Medel till myndigheter

Myndigheter söker medel från anslaget för utvecklingsprojekt med syfte att öka samhällets beredskap för kriser och civilt försvar. MSB söker medel enligt samma principer för utvecklingsprojekt för aktörsgemensamma åtgärder.

MSB:s bedömning

MSB:s bedömning är att myndigheternas utvecklingsprojekt har bidragit till att öka och utveckla förmågan att förebygga och hantera allvarliga kriser samt att skapa och stärka grundläggande civil försvarsförmåga. Trots att pandemin påverkat alla projekt i någon utsträckning har den planerade verksamheten till stor del kunnat genomföras, i vissa fall med en lägre ambitionsnivå.

Planeringen inför och genomförande av Totalförsvarsövning 2020 bedöms ha bidragit till en stärkt nationell totalförsvarsförmåga och erfarenheterna har varit till nytta vid hanteringen av pandemin.

MSB bedömer utifrån uppföljningen av hur myndigheter hanterar pandemin att de satsningar som gjorts inom anslaget för att återuppta planeringen för civilt försvar även har stärkt förmågan att hantera fredstida kriser. En majoritet av projekten har också involverat aktörer från flera olika sektorer.

Under året har även flera utvecklingsprojekt bidragit till att möta behovet hos flera aktörer av en stärkt förmåga att kunna kommunicera säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter.

Trenden att projekt i ökande omfattning resulterar i konkreta beredskapshöjande åtgärder, jämfört med kunskapsinhämtning eller andra förutsättningsskapande åtgärder, fortsätter. Trots det ska man vara medveten om att det på många områden finns brister på en grundläggande nivå, vilka inte kan lösas enbart av projekt finansierade med anslag 2:4 Krisberedskap.

År 2020 har anslaget finansierat 150 utvecklingsprojekt hos 23 myndigheter för 268 202 tkr, se tabell 3a i bilaga 1 för anslaget fördelning per aktör. Detta inkluderar medel för att förbereda och genomföra Totalförsvarsövning 2020 (TFÖ 2020).

Myndigheterna har i sina uppföljningar angett att flera projekt har kommit till nytta vid en eller flera inträffade händelser under året. Några exempel följer:

- Flera aktörer har till MSB rapporterat att den fortsatta utvecklingen av webbaserat informationssystem (WIS) såväl inför som under året har underlättat att i samband med hanteringen av pandemin dela information, lägesbilder samt etablera kontakter för samverkan.

- Flera myndigheter uppger att den förmåga till samverkan och de kontakter som projektverksamheten inneburit har kommit till nytta under pandemihanteringen.
- Arbetet inför Totalförsvarsövning 2020 samt genomförda övningsmoment utvecklade förmågan att dela och hantera säkerhetsskyddsklassificerad information samt dela lägesbilder, vilket har underlättat samverkan under pandemin.
- Pandemin har inneburit att länsstyrelsens ledningsresurser nyttjats i hög grad och personal har utvecklat sin förmåga för aktivt stabsarbete.

3.1 Genomförd verksamhet

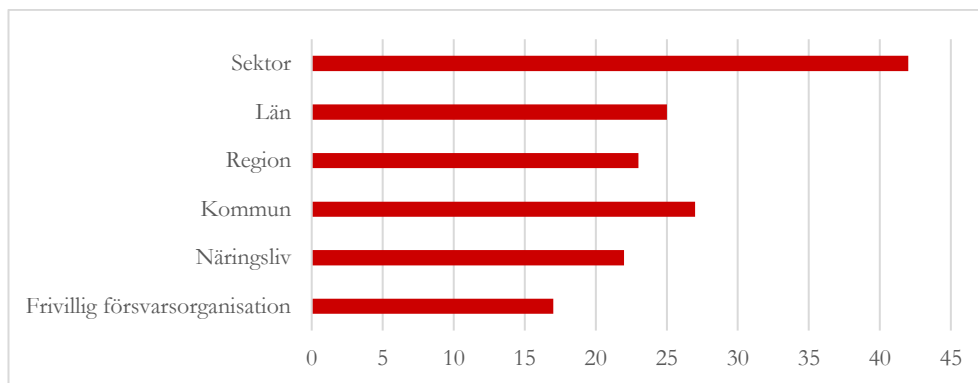
Under året avslutades 51 projekt, se tabell 3b i bilaga 1. Informationen i det här kapitlet bygger främst på information från de projekten.

I 69 procent av de avslutade projekten bedömer ansvarig myndighet att projektets resultat har ökat förmågan inom civilt försvar eller inom både krisberedskap och civilt försvar, jämfört med 80 procent av de projekt som avslutades föregående år. För resterande projekt uppger myndigheterna att resultaten främst bidrar till ökad förmåga inom krisberedskap. Majoriteten av de projekt som avslutats under året kopplar till åtgärdsområdet funktionalitet och kontinuitet i samhällsviktig verksamhet och kritisk informationsstruktur⁶.

Myndigheterna har för 78 procent av de avslutade projekten angett att projektet i hög eller mycket hög grad har uppnått målen som ställdes upp vid ansökan. Det är något lägre utfall än föregående år när motsvarande siffra var 88 procent. I samtliga avslutade projekt uppger ansvarig myndighet att projektets resultat har eller kommer att införlivas i den ordinarie verksamheten.

För en majoritet av de avslutade projekten bedömer projektansvarig myndighet att arbetet har bidragit till stärkt förmåga inom den egna eller i en annan sektor. Omkring hälften av projekten har bidragit till stärkt förmåga hos länsstyrelse, region eller kommun, se figur 2 nedan.

⁶ Se mer information om området i tidigare års inriktning: Inriktning anslag 2:4 Krisberedskap 2019, dnr 2018-01969

Figur 2 Antal projekt som stärkt förmågan hos aktörer inom respektive målgrupp

Nedan följer exempel på projekt som avslutats inom fyra områden där projektens innehåll och resultat beskrivs närmare. Områdena är transporter, hälso- och sjukvård samt omsorg, livsmedel inklusive dricksvatten samt generell förmåga.

3.1.1 Transporter

Inom ramen för *Transportsektorns samverkan inför samhällsstörningar (TP SAMS)* har samverkan mellan såväl myndigheter som andra aktörer inom Transportsektorn fortsatt stärkts. Bland annat har ytterligare steg tagits under året för att närmare involvera näringslivet i totalförsvarsplaneringen.

Genom projektet *Säkra kommunikationer och ledningsplatser* har åtgärder, under Trafikverkets ledning, vidtagits för att öka förmågan att kommunicera säkert inom transportsektorn. Koncept för att kunna kommunicera via ljud och bild samt dela digital information har tagits fram. Trots att pandemin har begränsat möjligheterna till fysiska möten, vilket bland annat försvårat att diskutera och dela säkerhetsskyddsklassificerad information, bedömer Trafikverket att projektet i hög grad uppnått satta mål.

Transportstyrelsen har genom projektet *Storskalig utrymning i fred och under höjd beredskap* tagit fram handböcker, rutiner och processer som ska utgöra ett stöd för ansvariga myndigheter vid planering, genomförande och utvärdering av storskaliga utrymningar inom Sverige. Material och metoder har tagits fram för att vara tillämpligt vid såväl fredstida kriser som vid höjd beredskap eller krig. Även detta projekt har påverkats av pandemin då tidplanen förskjutits något och det varit svårare att samverka med andra aktörer. Materialet och ansvaret för implementering har nu enligt plan övertagits av MSB.

3.1.2 Hälso- och sjukvård samt omsorg

Den pågående pandemin har av uppenbara skäl haft en särskilt stor påverkan på möjligheterna för myndigheter inom hälso- och sjukvårdssektorn att genomföra påbörjade och planerade utvecklingsprojekt. Verksamheten i flera projekt har pausats helt under en stor del av året. Ett par projekt har dock kunnat genomföras

under året, däribland Folkhälsomyndighetens projekt *Stärka kommunernas beredskap att hantera objektburen smitta*.

Projektet var i slutskedet inför 2020, men har fått senarelägga avslut till 2021. Genom att ta fram en vägledning på området är avsikten att öka kunskapen om och förmågan att såväl förebygga som hantera allvarliga smittsamma sjukdomar som sprids via sällskapsdjur eller objekt (objektburen smitta). Trots att pandemin försvårat samverkan med berörda aktörer inom projektet så uppger Folkhälsomyndigheten att uppsatta mål uppnåtts till hög grad samt att de nya kontaktytor som etablerats i arbetet också varit till nytta under pandemihanteringen.

3.1.3 Livsmedel och dricksvatten

För att säkerställa tillgången på dricksvatten till både människor och livsmedelsproduktion har ett större antal utvecklingsprojekt finansierats av anslaget de senaste åren. Under 2020 har tre sådana projekt avslutats. Samtliga har avsett samverkan mellan såväl myndigheter som andra aktörer och har inkluderat övningar. Pandemin har dock försämrat möjligheterna till samverkan vilket i sin tur påverkat vilken grad man kunnat uppnå uppsatta mål.

Tillgången till dricksvatten, inklusive kartläggning av möjliga nya vattenresurser, och hur dessa bäst ska kunna nyttjas vid kris, höjd beredskap och krig är frågor som återkommer i flera projekt finansierade av anslaget. Två exempel är Livsmedelsverkets projekt *Dricksvattensförsörjning under sambällsstörningar* och Statens veterinärmedicinska anstalts satsning *Reservvatten, från bristfällig resurs till resurs vid brist*.

Sedan tidigare har nödvattenövningar på regional nivå med flera involverade myndigheter och andra aktörer genomförts. Under 2020 har förberedelser genomförts, under Livsmedelsverkets ledning, för att genomföra sådana övningar med fokus på höjd beredskap och krig inom projektet *Regionala nödvattenövningar för planering och förberedelser inför gräzön och väpnat angrepp*. Genomförandet av själva övningsaktiviteterna har dock till största delen skjutits på framtiden på grund av pandemin.

3.1.4 Generell förmåga

Alla utvecklingsprojekt finansierade med anslaget passar inte att beskrivas inom ramarna för något av de prioriterade områdena. Detta gäller bl.a. de utvecklingsprojekt som drivits av MSB.

Inför arbetet med att utveckla Rakel G2 har Trafikverket i samverkan med MSB och andra berörda myndigheter genomfört projektet *Förberedelser för ett utvecklat robust och säkert kommunikationssystem*. Inom projektet har berörda aktörers krav på systemet identifierats, alternativa lösningar har kunnat studeras och vid utvecklingen av en avancerad testmiljö har olika krav och möjliga lösningar kunnat testas i praktiken.

Pandemin har bland annat påverkat möjligheterna till fysiska möten under 2020 och därmed försvårat delning och diskussion av känsliga uppgifter. Tillsammans med den ökade arbetsbelastningen som pandemihanteringen har medfört för flera berörda aktörer har detta resulterat i att ett antal moment i projektet behövs skjutas till 2021. Trafikverket och MSB gör dock bedömningen att projektet kommer att kunna avslutas innan det fortsatta arbetet med Rakel G2 påbörjas.

I likhet med tidigare år har investeringar i system för skyddade och säkra samband för totalförsvarets civila aktörer genomförts. Detta är satsningar som ökat aktörernas förmåga till samordning och ledning samt stöd till Försvarmakten vid höjd beredskap eller krig. Att säkerställa och stärka denna förmåga är helt avgörande för att planeringen för civilt försvar ska kunna genomföras i enlighet med regeringens beslut. Ansvariga aktörer är MSB och Försvarets radioanstalt.

3.1.5 Totalförvarsövning 2020

Flera myndigheter beviljades anslagsmedel under perioden 2019-2021 för planering, genomförande och utvärdering av Totalförvarsövning 2020. På grund av pandemin har delar av övningens genomförande, som i huvudsak var planerade till 2020, fått ställas in eller skjutas fram till 2021.

Planering inför övningen har fortgått och flera myndigheter anger i sina uppföljningar att det förberedande arbete som genomförts inför övningen har haft stor betydelse för hanteringen av pandemin. Förberedelserna inför övningen har bland annat resulterat i nya samverkansstrukturer inom och mellan sektorer samt utvecklade rutiner för stabs- och lägesbilsarbete.

TFÖ 2020 utvärderas även ur flera perspektiv, dels utvärderar övningens utvärderingsorganisation i varje övningsaktivitet den aktörsgemensamma förmågan, utifrån aktivitetens aktörsgemensamma övningsmål, dels ansvarar deltagande aktörer själva för att utvärdera sin egen förmåga. Härutöver har Försvårshögskolan i uppdrag att utvärdera den gemensamma övningsplaneringsprocessen i sin helhet. Erfarenheter och förslag från TFÖ 2020 gemensamma övningsledning sammanställs också.

3.1.6 Ledningsplatsåtgärder

Under året har 31 246 tkr av anslaget gått till åtgärder för aktörsgemensam ledning, att jämföra med 12 903 tkr under 2019. Ökningen av utbetalningar inom området sedan föregående år grundar sig bland annat på större satsningar på skyddade ledningsplatser samt ett pilotprojekt om mobila ledningsplatser.

Bevakningsansvariga myndigheter kan ansöka om ekonomiskt stöd för vissa ledningsplatsåtgärder. Vid beviljad ansökan finansieras halva kostnaden av bidragsberättigade åtgärder av anslaget och resterande kostnad av myndigheten själv. Under året har stöd i form av rådgivning och delfinansiering getts bland annat till:

- sju bevakningsansvariga myndigheter

- två samverkanscentralprojekt för ordinarie ledningsplats
- två projekt som pågår för skyddade ledningsplatser.

MSB har under året avslutat ett pilotprojekt där ett koncept för mobila ledningsplatser utvecklats. Projektets uppgift har varit att identifiera, föreslå och konceptualisera en resurseffektiv mobil lösning som kan användas som alternativ ledningsplats i de fall den ordinarie ledningsplatsen inte är brukbar eller då ledning behöver ske på annan geografisk plats.

En prototyp har utvecklats och utrustats. Det mobila ledningsplatskonceptet ska uppfylla höga krav på förmåga till aktörsgemensam samverkan, redundans, robusthet och sekretess. En slutsats från projektet är att konceptet och prototypen även kan användas som nationell förstärkningsresurs vid större händelser.

Pandemin har inneburit att förståelsen för behovet av funktionella ledningsplatser har ökat för alla nivåer i för att hantera beredskapen vid kris. Pandemin har även medverkat till förståelse av behov att utveckla rutiner för informationsdelning för stöd vid bland annat upprättande av samlade lägesbilder.

3.2 Inriktning för nya projekt 2020-2021

För nya projekt som startar år 2020 samt 2021 gäller en ny inriktning. Den har som tidigare inriktningar tagits fram bland annat med utgångspunkt i den nationella risk- och förmågebedömningen (NRFB) som i sin tur bland annat bygger på myndigheternas risk- och sårbarhetsanalyser (RSA)⁷.

För att tydliggöra vilka konkreta åtgärder som MSB anser bör vidtas med stöd från anslaget finns en bilaga som dels innehåller ett antal övergripande åtgärder som gäller oavsett inom vilket prioriterat område myndigheten verkar inom, dels innehåller specifika åtgärder inom respektive prioriterat område. Inriktningen ska läsas tillsammans med NRFB för att läsaren ska få relevant bakgrund och analyser till respektive konkret åtgärd.

Inom ramen för ansökningsomgången med startår 2020 var majoriteten av ansökningarna inom utvecklingsområdet *Förmåga till aktörsgemensam hantering i gråzon och höjd beredskap* samt inom området *Förändrad hotbild inom CBRNE kräver utvecklad förmåga*. Omkring hälften av de sökta projekten hörde till områdena livsmedel inklusive dricksvatten respektive transporter.

När den här rapporten färdigställs i april 2021 pågår arbetet med en ny inriktning för perioden 2022-2023.

3.2.1 Fortsatt utveckling av anslagshanteringen

Sedan 2019 har Riksrevisionen granskat anslagets effektivitet och en rapport presenterades den 6 april 2021⁸. Riksrevisionen rekommenderar bland annat att

⁷ Inriktning anslag 2:4 Krisberedskap 2020-2021, MSB 2019-06128

⁸ Projektbidrag från anslag 2:4 Krisberedskap – ett styrmedel med utmaningar, RIR 2021:7

MSB utvecklar uppföljningen av projekten i syfte att få en överblick över deras långsiktiga effekter för samhällets samlade beredskap. Riksrevisionen rekommenderar även att MSB tydligare motiverar och kommunicerar skälen till besluten om tilldelning av projektbidrag.

MSB avser att omhänderta rekommendationerna i den fortsatta hanteringen av anslaget samt fortsätter att arbeta med den utveckling av anslaget som beskrevs i föregående års uppföljningsrapport.⁹

⁹ Anslag 2:4 Krisberedskap – uppföljning 2019 : Redovisning av uppdrag i MSB:s regleringsbrev för 2020, MSB1544 – april 2020

4 Medel till länsstyrelser

Länsstyrelserna tilldelas medel från anslaget för att ge stöd till och samordna kommuner, regioner och andra aktörer i länen kring utvecklingen av krisberedskap och civilt försvar. De kan också ansöka om medel för större samverkansövningar och större investeringar.

MSB:s bedömning

MSB:s bedömning är att länsstyrelsernas arbete under år 2020 till stor del har påverkats av pandemin, men att deras förmåga trots detta har utvecklats och stärkts i och med hanteringen av pandemin.

Rutiner runt samverkansmöten, delning av lägesbilder, kontinuitetshantering, kriskommunikation och andra delar inom det geografiska ansvarsområdet har prövats och vidareutvecklats efter hand. Andra aktiviteter har fått stå tillbaka eller ställts in, bland annat övningar, utbildningar och aktiviteter kopplade till säkerhetsskyddsarbete.

MSB gör bedömningen att den verksamheten som bedrivits med finansiering från anslag 2:4 Krisberedskap fram till och under år 2020 har bidragit till en mer effektiv hantering av pandemin.

Länsstyrelserna har beviljats 163 060 tkr år 2020 i projektbidrag. Av dessa har 85 045 tkr förmedlats genom det så kallade sammanhållna projektet 2019-2022, vilket avser stöd till och samordning av aktörerna i länen. Arbetet bedrivs under en fyraårsperiod som ett sammanhållet projekt inom sex områden¹⁰. Ersättningen för detta projekt motfinansieras av länsstyrelserna själva¹¹. Resterande del omfattar projektbidrag för deltagande i Totalförsvarsövning 2020 (TFÖ 2020) och övningen Barents Rescue 2019 samt ett investeringsprojekt om etablering av säkra kommunikationer i länen.

Utöver projektmedlen har MSB under året nyttjat 16 390 tkr av anslaget för drift av länsstyrelsens skyddade ledningsplatser och ytterligare 18 955 tkr har finansierat utvecklingen av ledningsplatserna. Se fördelning av medel i tabell 4 i bilaga 1.

Det här kapitlet bygger främst på information från länsstyrelsernas årliga uppföljning av genomförd verksamhet. Där framgår att förmåga som byggts upp inom projekten har kommit till nytta vid inträffade händelser under året. Några exempel följer:

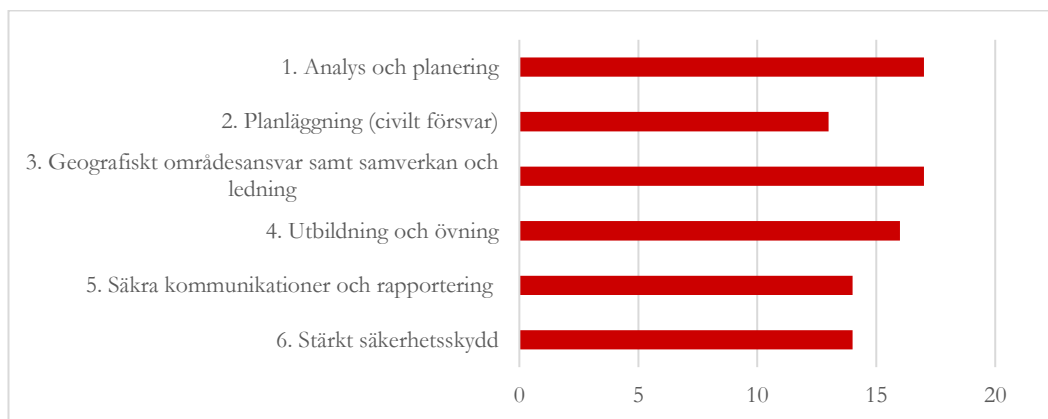
¹⁰ Analys och planering, planläggning (civilt försvar), geografiskt områdesansvar samt samverkan och ledning, utbildning och övning, säkra kommunikationer och rapportering samt stärkt säkerhetsskydd.

¹¹ Motfinansieringen innebär att länsstyrelsen lägger egna medel på åtgärder inom ramen för krisberedskap och civilt försvar som motsvarar det belopp som används från anslag 2:4 Krisberedskap.

- Tidigare arbete som gjorts avseende införande av gemensamma grunder för samverkan och ledning¹², identifiering av samhällsviktig verksamhet och utvecklad lägesbildsrapportering uppges har varit till stor nytta vid hantering av pandemin samt vid hantering av höga flöden i flera län vid årets början.
- Kommunikationssystemen WIS och RAKEL har använts löpande i hanteringen av pandemin. De län som hade hunnit implementera det nya krypterade systemet för säker kommunikation, Signe, har använt det för att hantera särskilda underlag.
- Flera länsstyrelser anger att de har genomfört en så kallad inriktnings- och samordningsfunktion (ISF) och därmed praktiserat moment som tidigare tagits upp genom utbildning.
- Planering, förberedelser och genomförda moment i Totalförvarsövningen 2020 har också gett effekt på hanteringen av pandemin i form av ökad kunskap om ansvar och samverkan. Länsstyrelserna har sett motsvarande utveckling hos kommuner och regioner.

4.1 Genomförd verksamhet

Länsstyrelserna har i uppföljningen fått lyfta sina viktigaste åtgärder och redogöra för eventuella effekter inom varje verksamhetsområde samt bedöma sin måluppfyllelse. Alla länsstyrelser rapporterar att de kan se effekter av den verksamhet som genomförs inom samtliga områden. De delmål där minst hälften av länsstyrelserna uppger att de i hög grad har uppnåtts återfinns inom område 1, 3 och 4, se figur 3 nedan.

Figur 3 Antal länsstyrelser som anger att de redan nu ser effekter, per område

Alla länsstyrelser gör koppling mellan utvecklingsarbetet och hantering av pandemin. Inom område analys och planering, lyfts särskilt arbete med identifiering av samhällsviktig verksamhet och stöd med kontinuitetshantering

¹² Gemensamma grunder för samverkan och ledning är ett nationellt gemensamt arbetssätt vid samhällsstörningar, läs mer här: <https://www.msb.se/sv/amnesomraden/krisberedskap--civilt-forsvar/samverkan-och-ledning/gemensamma-grunder-for-samverkan-och-ledning-vid-samhallsstorningar/>

fram som viktiga aktiviteter under året, vilket har gjort kommunerna bättre rustade att hantera pandemin och motstå andra samhällsstörningar. Andra aktiviteter som genomförts är planering inför säsongrelaterade risker under sommarhalvåret med avseende på skogsbrandsrisk, personalförstärkning och vattenförsörjning.

Länsstyrelserna återkommer i uppföljningen till betydelsen av implementering av gemensamma grunder för samverkan och ledning för att gemensamt mellan flera aktörer förbättra förmågan att agera vid kris. Grunderna utgör ett arbetssätt och förhållningssätt som ska göra det enklare att komma i kontakt med varandra, dela lägesbilder och annan information, samt samordna och inrikta åtgärderna för bästa effekt. Länsstyrelserna tar upp nyttan av dessa när det gäller kommunernas geografiska områdesansvar i kriser, samverkansformerna inom länen, lägesrapportering och kriskommunikation.

4.1.1 Totalförsvarsövning 2020

Vissa delar av totalförsvarsövningen som skulle genomföras under 2020 har på grund av pandemin behövt planeras om och eller ställas in. Länsstyrelserna inledde dock genomförandet av övningen redan under hösten 2019, tillsammans med bland annat landets kommuner, regioner, flera centrala myndigheters regionala representationer och representanter från frivilliga försvarsorganisationer.

Några resultat av arbetet är ökad insikt på både lokal och regional nivå kring roller och ansvar vid höjd beredskap, medvetenhet och kunskap om behovet av kontinuitetshantering, utvecklad förmåga kring samordnad kommunikation och lägesbildshantering, prioritering av resurser och samverkansformer. Flera länsstyrelser lyfter vikten av de förberedande åtgärderna och genomförda övningsaktiviteterna vid hanteringen av pandemin.

4.1.2 Investeringar för säkra kommunikationer

Länsstyrelserna har inom ramen för *Program för kontinuitet och resiliens* under perioden 2018-2020 stärkt förmågan hos såväl länsstyrelserna som andra aktörer genom en rad delprojekt och aktiviteter. MSB har finansierat tre delprojekt under perioden med sammanlagt 120 122 tkr. Under 2021 kommer en särskild utvärdering av programmet och dess resultat att genomföras.

Inom projektet *Säkra kommunikationer* har ett tekniskt system, Signe, utvecklats som möjliggör ett utbyte av begränsat hemlig information mellan länsstyrelser och andra civila totalförsvarsaktörer i det egna länet. Signe har under 2020 införts på merparten av länsstyrelserna samt landets kommuner och regioner. Inom projektet har samverkan skett med bland annat MSB, SÄPO, MUST och FRA.

Länsstyrelserna tar ett ökat regionalt ansvar inom signalskydd i och med att Signe är på plats. Länsstyrelserna konstaterar att Signe har varit en viktig katalysator för att stärka den samlade regionala säkerhetsskyddsförmågan bland länsstyrelser, kommuner och regioner.

Utbildningsinsatser är centrala för att kunna utöka och vidmakthålla en regional signalskyddsorganisation. Projektet har under genomförandet utbildat lärare som

regionalt kan utbilda i hanteringen av signalskyddsutrustning. Varje länsstyrelse har genomfört regionala utbildningar i signalskydd. För att få ta del av Signe måste mottagaren uppfylla särskilda säkerhetsskyddskrav. I syfte att öka kunskaperna har säkerhetsskyddsutbildningar för olika personalgrupper inom kommuner och regioner genomförts.

Med anledning av rådande pandemi har Signe redan använts för att dela säkerhetsskyddsklassificerad information mellan de regionala aktörerna. Pandemin har även medfört att en ytterligare myndighet har börjat använda Signe, Socialstyrelsen. Det innebär ett säkert utbyte av information med landets regioner.

Genom projektet *Tekniska investeringar i kontinuitet och resiliens* har arbetet med att införa systemstöd till länsstyrelsernas IT-säkerhetsarbete och andra säkerhetshöjande tekniska förmågeökningar avseende länsstyrelsernas gemensamma IT-miljö intensifierats. Sammantaget har projektet bidragit till uppbyggnaden av länsstyrelsernas totalförsvarsförmåga. Projektet har i många avseenden stärkt länsstyrelsernas samlade förmåga att verka i sina två roller som regional förvaltningsmyndighet och högsta civila totalförsvarsmyndighet.

4.1.3 Länsstyrelsernas ledningsplatser

MSB ansvarar för drift och förvaltning av länsstyrelsernas ledningsplatser. År 2020 har 16 390 tkr gått till drift av länsstyrelsernas skyddade ledningsplatser. Utöver det har ledningsplatserna utvecklats för 18 955 tkr. MSB arbetar för att säkerställa en hög och likartad ledningsförmåga genom förvaltning och utveckling av länsstyrelsernas ledningsplatser. Under året har ökad förmåga uppnåtts genom ett antal utvecklingsprojekt däribland höjd förmåga att kommunicera skyddsvärd information.

5 Medel till kommuner

Kommunerna får årligen ersättning för att stärka sin förmåga att hantera extraordinära händelser och upprätthålla en grundläggande förmåga till civilt försvar. Bidrag ges också till utveckling av ledningsplatser.

MSB:s bedömning

Pandemin har påverkat kommunernas möjlighet att bedriva verksamhet finansierad med anslag 2:4 Krisberedskap. Samtidigt har pandemihanteringen bidragit till utveckling av förmågan till samverkan och ledning samt utarbetande av lägesbilder, som nu testats i skarpt läge.

Kommunerna har med stöd av de statliga medlen fortsatt att stärka sin förmåga att hantera extraordinära händelser och kontinuerligt bedriva samhällsviktig verksamhet.

Förmågan att leda och samverka lokalt har stärkts, bland annat genom fortsatt utveckling av kommunala ledningsplatser.

MSB gör bedömningen att de statliga medel som kommunerna erhåller är av stor vikt för att möjliggöra den fortsatta utvecklingen av både krisberedskap och civilt försvar.

Under år 2020 har 465 270 tkr lämnats som bidrag till kommunerna, se tabell 5 i bilaga 1 för fördelning av anslaget. Medlen utgörs till största del (422 886 tkr) av ersättning för uppgifter i enlighet med lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH). Ersättningsnivåerna för uppgifter enligt LEH regleras i överenskommelser mellan Sveriges kommuner och regioner (SKR) och MSB¹³. Överenskommelserna innehåller också information om hur ersättningen får användas och vilket stöd MSB ska ge och länsstyrelserna bör erbjuda. Resterande medel om 42 385 tkr avser bidrag för ledningsplatsåtgärder.

5.1 Genomförd verksamhet

Redovisningen utgår från den årliga uppföljningen om kommunernas arbete i enlighet med nämnda överenskommelser, som besvarats av 265 kommuner vid publicering av denna rapport. Några frågor har dock inte besvarats av alla kommuner vilket medför att analysen grundar sig på ett mindre underlag i dessa delar.

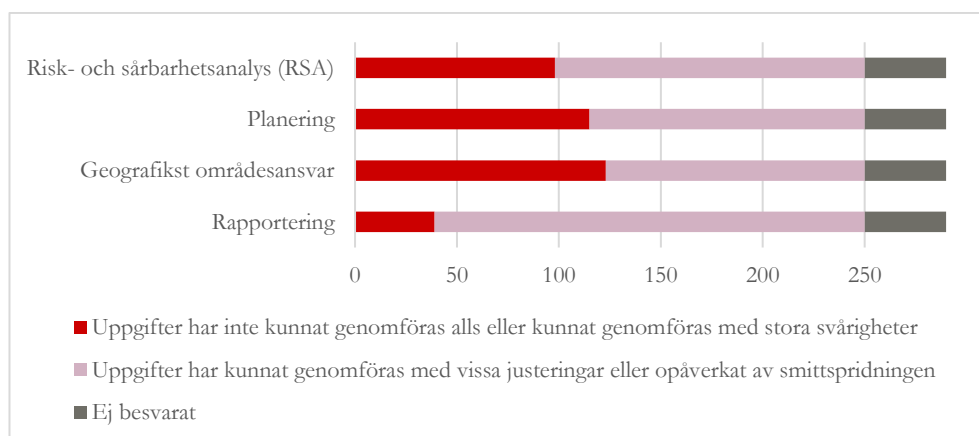
¹³ Överenskommelse om kommunernas krisberedskap 2019-2022 (dnr 2018-09779) respektive Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar 2018-2020 (dnr 2018-05681)

I uppföljningen har kommunerna möjlighet att rapportera in händelser som inträffat under året och vissa av dessa har lett till att krisledning eller krisledningsnämnden i kommunerna har aktiverats. Händelser rapporteras inte av alla kommuner. I uppföljningen för 2020 har kommunerna rapporterat 360 händelser varav 169 där krisledningen har aktiverats. Den kommunala krisledningsnämnden har sammankallats 65 gånger, men aldrig tagit över någon verksamhet. De inrapporterade händelserna är huvudsakligen kopplade till pandemin, men kommunerna tar också upp händelser som brand, otjänligt vatten, översvämning och el-/IT-avbrott.

5.1.1 Kommunernas arbete med krisberedskap

Samtliga kommuner som svarat på frågan om den statliga ersättningen har bidragit till ökad förmåga att kontinuerligt bedriva samhällsviktig verksamhet uppger att ersättningen bidrar till det i ganska eller mycket hög grad. Detsamma gäller frågan om att verksamhet och åtgärder som genomförts med den statliga ersättningen har bidragit till att stärka förmågan att hantera extraordinära händelser i ganska eller mycket hög grad.

I figur 4 nedan visas hur kommunerna bedömer att uppgifterna inom de olika områdena påverkats av pandemin. Uppgifter kopplade till rapportering har i relativt hög utsträckning kunnat genomföras under pandemin medan övriga områden påverkats i högre utsträckning.

Figur 4 Hur pandemin påverkat uppgifterna inom krisberedskap, antal kommuner

Kommunerna har i uppföljningen rapporterat att 1 143 aktiviteter kopplade till krisberedskap har genomförts under året, jämfört med 1 402 aktiviteter föregående år. Två av tre av aktiviteterna kommer från kommunernas risk- och sårbarhetsanalyser (RSA). Exempel på aktiviteter är utbildningssatsningar, arbete med RSA och arbete kopplat till samhällsviktig verksamhet.

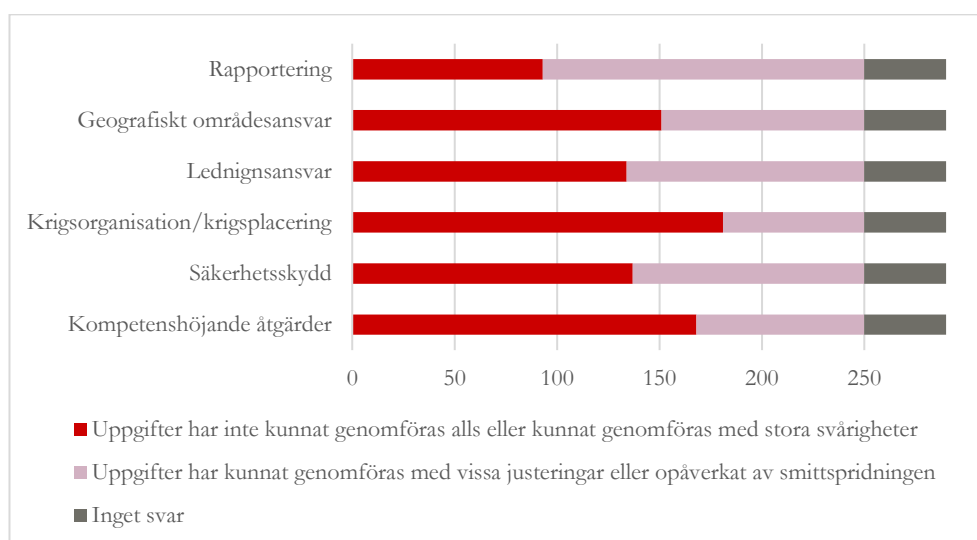
5.1.2 Kommunernas arbete med civilt försvar

I överenskommelsen för kommunernas arbete med civilt försvar framgår tre prioriterade uppgiftsområden med civilt försvar under åren 2018-2020:

kompetenshöjning, säkerhetsskydd och krigsorganisation samt krigsplacering. I uppföljningen gör 156 av 170 kommuner bedömningen att medlen bidragit i ganska hög eller mycket hög grad till kompetenshöjande åtgärder samt för arbete med säkerhetsskydd. För arbete med att starta upp krigsplacering och krigsorganisation anger 145 av 162 kommuner att medlen bidragit i ganska hög eller mycket hög grad.

Ytterligare tre områden ingår i överenskommelsen: ledningsansvar, geografiskt områdesansvar och rapportering. Inom dessa områden uppger 181 av 188 kommuner att den statliga ersättningen har bidragit i ganska hög eller mycket hög grad till genomförd verksamhet. Flera kommuner anger att utbildningar inför TFÖ 2020 och deltagande i övningen bidragit till kompetenshöjning och ledningsansvar inom civilt försvar.

I figur 5 nedan visas hur kommunerna bedömer att uppgifterna inom de olika områdena påverkats av pandemin. Uppgifter kopplade till rapportering har i lägre grad påverkats av pandemin medan arbete med kompetenshöjande åtgärder och krigsorganisation och krigsplacering har påverkats i högre utsträckning.

Figur 5 Hur pandemin påverkat uppgifterna inom civilt försvar, antal kommuner

Kommunerna rapporterar att totalt 626 aktiviteter genomförts med bäring på civilt försvar, vilket motsvarar antalet rapporterade aktiviteter föregående år. Två av fem av årets aktiviteter kommer från kommunernas risk- och sårbarhetsanalyser (RSA). Exempel på aktiviteter är implementering av Signe¹⁴, utbildningar kopplat till säkerhetsskydd och krigsorganisation. Pandemin till trots har ändå några kommuner hunnit med att genomföra vissa moment inom TFÖ 2020.

5.1.3 Ledningsplatsåtgärder på lokal nivå

Under 2020 har 42 385 tkr betalats ut i bidrag för ledningsplatser vilket har lett till förbättrad förmåga att leda och samverka på lokal nivå för 50 kommunledning

¹⁴ Läs mer om Signe under 4.1.2 *Investeringar för säkra kommunikationer* i denna rapport

och 20 kommunala räddningstjänster. Pandemin har även inneburit att de kommunala ledningsresurserna har nyttjats i hög grad och personal har utvecklat sin förmåga för aktivt stabsarbete.

Stödet utgör i huvudsak medel för tekniska investeringar för att utveckla, vidmakthålla eller reovera kommunala ledningsplatser, men det ingår även utbildningar för att kunna nyttja de nya tekniska investeringarna. För att ta del av ersättning ansöker kommunen om bidrag hos MSB via länsstyrelsen. Vid beviljad ansökan finansieras halva kostnaden av anslaget och resterande kostnad av kommunen själv.

6 Medel till regioner

Regionerna tilldelas medel för att minska sårbarheten i sin verksamhet, att stärka förmågan att hantera krisituationer i fred och att öka förmågan till civilt försvar. Bidrag ges också till vissa ledningsplatsåtgärder.

MSB:s bedömning

Samtliga regioners arbete har påverkats av hanteringen av pandemin och en stor del av regionerna ser att erfarenheter från hanteringen har påverkat krisberedskapsarbetet i positiv riktning.

Regionerna bedöms i högre grad än föregående år ha utvecklat sin förmåga avseende rapportering och lägesbildsarbete. Planerade insatser inom främst övning och utbildning har dock fått skjutas fram i tid eller ställas in.

De tilldelade anslagsmedlen har bidragit till att minska sårbarheterna i verksamheten och till att stärka den regionala förmågan att hantera extraordinära händelser.

MSB gör bedömningen att de statliga medel som regionerna erhåller är av stor vikt för att möjliggöra den fortsatta utvecklingen på regional nivå.

Under 2020 har 66 446 tkr tilldelats regionerna från anslag 2:4 Krisberedskap, se tabell 6 i bilaga för fördelning av anslaget till regioner. Av dessa avser 61 263 tkr ersättning för uppgifter i enlighet med lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH). Ersättningsnivåerna regleras i en överenskommelse mellan MSB och SKR om regionernas arbete med krisberedskap och civilt försvar under perioden 2018-2020¹⁵.

Under året fick även regioner del av sammanlagt 5 166 tkr som delfinansiering av vissa kostnader för ledningsplatsåtgärder.

6.1 Genomförd verksamhet

Hanteringen av pandemin har gjort att fler personer arbetar med uppgifter inom ramen för LEH än under ett ordinarie år. En region uppger att man använt ersättningen till att bekosta löner för medarbetare som inte i normalfallet arbetar med frågor kopplat till LEH. En annan region uppger att man använt ersättningen till funktioner inom särskild sjukvårdsledning.

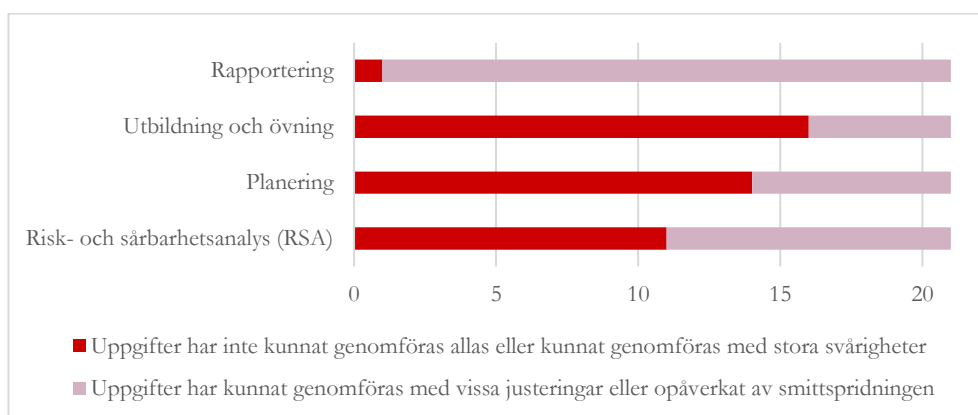
¹⁵ *Överenskommelse om landstingens arbete med krisberedskap och civilt försvar 2019-2022 (MSB 2018-05682)*

6.1.1 Regionernas arbete med krisberedskap

Av de 21 regionerna är det 16 stycken som anger att medlen i hög grad eller ganska hög grad lett till att stärka förmågan att hantera extraordinära händelser, vilket är i linje med föregående år. Fem regioner bedömer att medlen i ganska liten grad har lett till att stärka förmågan att hantera extraordinära händelser.

Samtidigt uppger 20 av 21 regioner att de bedömer att åtgärder som genomförts med medel från den statliga ersättningen i hög grad eller ganska hög grad har lett till att minska sårbarheten i verksamheterna.

I figur 6 nedan visas hur regionerna bedömer att uppgifterna inom de olika områdena påverkats av pandemin. Uppgifter kopplade till rapportering har i hög utsträckning kunnat genomföras som vanligt. Samtliga regioner uppger att arbete inom utbildning och övning har påverkats i någon utsträckning.

Figur 6 Hur pandemin har påverkat uppgifterna inom krisberedskap, antal regioner

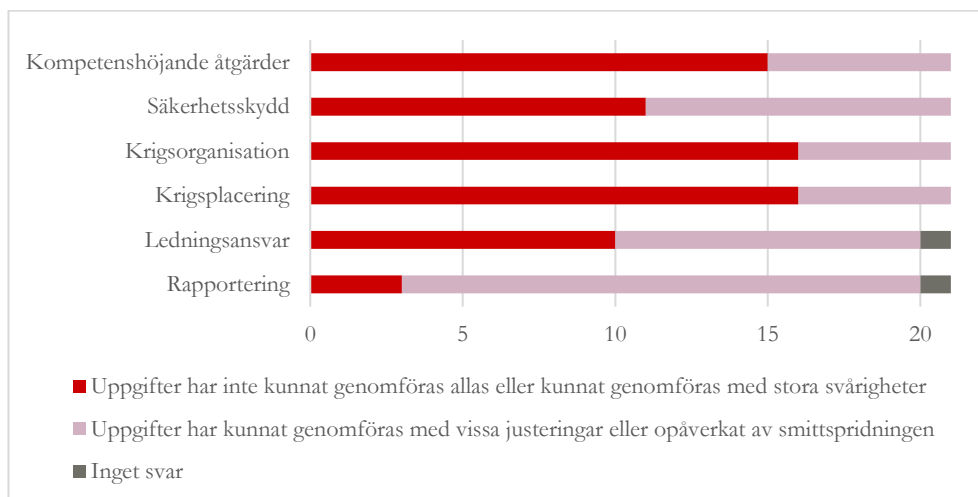
6.1.2 Regionernas arbete med civilt försvar

I överenskommelsen framgår de uppgifter som ersättningen ska användas till: kompetenshöjning, säkerhetsskydd, krigsorganisation och krigsplacering, ledningsansvar samt rapportering. Majoriteten av regionerna uppger att anslaget i hög grad eller i ganska hög grad har bidragit till utveckling av verksamheten kopplat till samtliga områden.

Störst betydelse under 2020 har anslaget haft för utvecklingen inom säkerhetsskydd och kompetenshöjande åtgärder. Flertalet regioner anger att utbildning inför samt deltagande i TFÖ 2020 har bidragit till kompetenshöjning inom civilt försvar samt även till viss del bidragit till arbetet med ledningsansvar och rapportering.

I figur 7 nedan visas hur regionerna bedömer att uppgifterna inom de olika områdena påverkats av pandemin. Av 21 regioner uppger 16 respektive 15 stycken att arbetet med krigsorganisation och krigsplacering respektive kunskapshöjande åtgärder har påverkats av pandemin i högre utsträckning än arbetet inom övriga områden.

Rapportering är det uppgiftsområde som påverkats i minst utsträckning av pandemin. Där svarar endast 3 av 21 regioner att uppgifterna inte kunnat genomföras alls eller med stora svårigheter. Flertalet regioner nämner också att kompetenshöjningen kring ledning och rapportering är kopplat till lärdomar av pågående pandemihanteringen snarare än just till den statliga ersättningen. Exempelvis har regionerna nu fått öva skarpt på att regelbundet rapportera in lägesbilder till länsstyrelser och Socialstyrelsen.

Figur 7 Hur pandemin har påverkat uppgifterna inom civilt försvar, antal regioner

6.1.1 Ledningsplatsåtgärder på regional nivå

För att ta del av ersättningen för ledningsplatser behöver regionen ansöka hos MSB, och vid beviljad ansökan finansieras halva kostnaden av anslaget och resterande kostnad av regionen själv. Regioner får utöver ekonomiskt bidrag även tekniskt stöd från MSB. Stödet uppgick under 2020 till 5 166 tkr.

Stödet har förbättrat förmågan att leda och samverka på regional nivå för sex regionala ledningsplatser. I vissa projekt utvecklas även förmågan för de lokala ledningsplatserna på respektive sjukhus. Pandemin har inneburit att de regionala ledningsresurserna verkligen har nyttjats och personalen har utvecklat sin förmåga avseende ett aktivt stabsarbete.

7 Medel till frivilliga försvarsorganisationer

Frivilliga försvarsorganisationer tilldelas medel från anslaget för uppdrag inom rekrytering, försvarsupplysning och utbildning. Under 2020 gick även särskilda medel till frivilligorganisationer för samordning av stöd till aktörer i hanteringen av pandemin.

MSB:s bedömning

MSB gör bedömningen att de frivilliga försvarsorganisationernas uppdragsverksamhet har en stor bredd, når många människor och är viktig för att fortsatt stärka samhällets samlade förmåga inom krisberedskapen och totalförsvaret.

Utbildade resurser och de förmågor som har byggts upp med finansiering av anslaget har kommit till nytta under den pågående pandemin.

Uppdraget 2020 har genomförts med något lägre måluppfyllelse än föregående år, vilket till stor del beror på att de inte har kunnat genomföras som planerat på grund av pandemin. Samtidigt har organisationerna ställt om och anpassat verksamheten under året där så har varit möjligt.

Pandemin har även tydliggjort behovet av utbildade frivilliga i arbetet med personalförsörjning inom totalförsvaret. För att de frivilliga förstärkningsresurserna ska kunna tillvaratas på bästa sätt behöver kontakten mellan de frivilliga och de offentliga aktörerna utvecklas och stärkas.

De frivilliga försvarsorganisationerna är en organiserad, utbildad och övad förstärkningsresurs. De gör även viktiga insatser för den folkliga förankringen av totalförsvaret och för att stärka försvarsviljan i landet¹⁶.

Under 2020 har MSB betalat ut 44 318 tkr till 16 frivilliga försvarsorganisationer¹⁷ för uppdrag om försvarsupplysning, rekrytering och utbildning av frivilliga. MSB har efter särskilt regeringsbeslut under 2020 även kunnat fördela medel från anslaget till frivilliga organisationer för åtgärder som stärker samhällets samlade beredskap och förmåga att hantera behov med anledning av pandemin. För detta operativa arbete har knappt 13 000 tkr betalats ut, se rubriken Samordning av stöd under pandemin. Se fördelningen av medel i tabell 7 i bilaga 1.

¹⁶ <https://www.msb.se/siteassets/dokument/om-msb/vart-uppdrag/budgetunderlag-msb-2021-2023.pdf> sida 37-38

¹⁷ Ytterligare en organisation beviljades medel vid årets början, men fick ställa in den planerade utbildningen på grund av pandemin. Inga medel betalades ut.

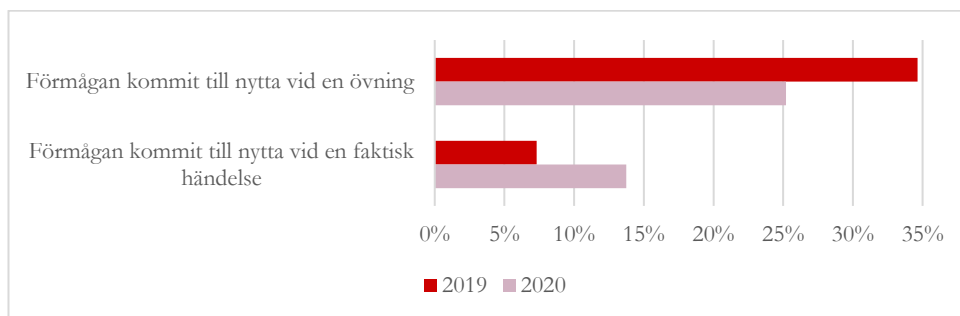
7.1 Uppdragsersättning

Detta avsnitt bygger på enkätsvar avseende 158 uppdrag¹⁸ där organisationerna lämnat information om varje uppdrags genomförande och måluppfyllelse. Underlaget lämnades till MSB i december 2020. Uppdragen syftar till att både stärka förmågor som är generella för många aktörers behov, exempelvis utbildning av kriskommunikatörer och stabspersonal, men också specialinriktade utbildningsinsatser, exempelvis avancerade bandvagnsförare, räddningshundekipage och kraftnätsövervakning för piloter.

Alla organisationer har anpassat verksamheten utifrån gällande restriktioner. Flera organisationer har ställt om utbildningar för att kunna genomföra dem digitalt eller utomhus, i den mån det varit möjligt. I enkätsvaren om genomförd verksamhet anger organisationerna att de i fyra av tio genomförda uppdrag i hög grad eller fullständigt nått uppsatta mål. Det är något lägre än 2019 då motsvarande siffra var sex av tio uppdrag. 38 stycken (knappt 25 %) av de planerade uppdragen har inte alls uppnått uppsatta mål eller ställts in i sin helhet. Det beror främst på att de inte kunnat samla flera deltagare på en plats eller resa till och från utbildningsplatsen på grund av pandemin.

Under pandemin har frivilliga organisationer bistått kommuner, regioner, länsstyrelser och myndigheter med bland annat uppsättning och bemanning av sjukhusgård, stöd och information till allmänheten vid flygplatser, tågstationer, i kollektivtrafiken och utanför sjukhus, leverans av matvaror och läkemedel.

Den förmåga som utvecklats har för 18 av uppdragen kommit till nytta vid en övning och för 33 av uppdragen vid en faktisk händelse. Motsvarande siffror för 2019 var att 71 uppdrag kommit till nytta vid en övning och ett tiotal uppdrag vid en faktisk händelse, se figur 8 nedan. Siffrorna pekar på det organisationerna berättar i sina uppföljningar att flera planerade övningar ställts in under pandemin men att den också lett till behov under året där förmågorna använts i skarpt läge.

Figur 8 Andel av genomförda uppdrag som kommit till nytta vid övning eller händelse år 2019 och 2020

¹⁸ MSB har tillsammans med de frivilliga försvarsorganisationerna grupperat liknande uppdrag inom samma organisation i större uppdragskluster för att underlätta administrationen både för organisationerna och för MSB. Det här innebär att antalet rapporterade uppdrag sjunkit från fler än 200 till 158 jämfört med föregående år, men i praktiken har antalet uppdrag inte minskat.

Nya utbildningar arbetas fram utifrån behov som tydliggjorts under pandemin. Under 2021 planeras det dels att finnas en tilläggsutbildning för stabsassistenter för att kunna arbeta på registratur hos en myndighet, dels finnas en utbildning för civila sjukvårdare.

7.2 Samordning av stöd under pandemin

Som en följd av pandemin ingick MSB flera överenskommelser om samordning av stöd och information med de frivilliga försvarsorganisationerna och ytterligare fyra ideella organisationer¹⁹. Totalt tre överenskommelser upprättades, varav två fokuserade på stöd till kommuner. Dessa två genererade stöd till vardera omkring 100 kommuner, som innebar stöd till äldre och riskgrupper med 65 000 leveranser av mat och mediciner. Den tredje överenskommelsen avsåg stöd till myndigheter och regioner. För detta arbete har knappt 13 000 tkr betalats ut.

En överenskommelse slöts mellan MSB och Sveriges Civilförsvarsförbund (SCF) om nationellt samordningsansvar för frivilliga resursgrupper (FRG) under pandemin i syfte att stärka FRG som viktiga lokala resurser på många håll i landet²⁰. Totalt 91 FRG har under året aktiverats av sin kommun i samband med smittspridningen. Som ett led i att stärka utvecklingen av FRG på sikt har SCF inom ramen för samordningsuppdraget också tagit fram en ny roll, så kallade FRG-coacher. Syftet med coacherna är att ge riktat stöd till kommuner som önskar starta upp en ny FRG eller vidareutveckla befintlig FRG. 11 nya kommuner har fått stöd och uppgett att de avser starta en FRG så snart det är möjligt.

För att erbjuda ett akut stöd till kommuner utan FRG slöts en avsiktsförklaring om samordning mellan MSB, Svenska Röda korset, Svenska kyrkan, Riksidrottsförbundet, Rädda Barnen och Sveriges stadsmissioner. Kommuner kunde kontakta den nationella funktionen, som Svenska Röda Korset hade samordningsansvar för.

Den tredje överenskommelsen tecknades mellan MSB, Försvarsutbildarna och alla de frivilliga försvarsorganisationerna genom FOS (de frivilliga försvarsorganisationernas samarbetskommitté). Den syftade till att samordna stöd till myndigheter och regioner som sökte utbildade frivilliga som förstärkningspersonal under krisen. Funktionen bemannades med kanslipersonal från flera av organisationerna för att ta emot förfrågningar från aktörer, kartlägga behoven och därefter lotsa vidare till rätt organisation. Funktionen var aktiv under del av våren och sommaren 2020.

¹⁹ Läs mer på <https://www.msb.se/sv/amnesomraden/krisberedskap--civilt-forsvar/frivilliga/stod-till-kommunerna-for-corona-isolerade/>

²⁰ FRG är en kommunal resurs bestående av utbildade frivilliga som står till förfogande när kommunens ordinarie resurser inte räcker till vid en kris eller allvarlig händelse, exempelvis med att leverera mat och mediciner till riskgrupper. FRG finns i ungefär hälften av kommunerna. Det är upp till kommunen själv att upprätta en FRG och utbildningen finansieras inom ramen för uppdragsersättningen. Läs mer: <https://www.msb.se/sv/amnesomraden/krisberedskap--civilt-forsvar/frivilliga/ffo/frivilliga-resursgruppen-frg/>

8 Medel till forskning

MSB finansierar behovsriktad forskning som ska vara möjlig att tillämpa i samhället med anslaget.

MSB:s bedömning

MSB gör bedömningen att den forskningsbaserade kunskap som framkommer av genomförda projekt bidrar med kunskap och underlag för den fortsatta utvecklingen inom området samhällsskydd och beredskap.

Forskning är ett viktigt steg i en långsiktig förmågeutveckling men kan även få nytta på kort sikt, vilket visas av de elva korta forskningsprojekt som startade mitt i pandemin 2020.

MSB har under året arbetat med fem utlysningar där forskare eller forskargrupper vid universitet och högskolor kan ansöka om medel. MSB har under 2020 fördelat 114 987 tkr från anslag 2:4 Krisberedskap till 28 olika forskningsutförare. Se fördelning av medel i tabell 8a i bilaga 1.

MSB arbetar för ett säkrare samhälle i en föränderlig värld. Den ständiga samhällsutvecklingen ger hela tiden nya utmaningar som kräver en fortlöpande kunskapsutveckling. Därför inriktar och finansierar MSB forskning inom området samhällsskydd och beredskap. MSB följer de projekt som finansieras från forskningens start och genom hela forskningsprocessen och arbetar med forskningskommunikation. Det kan röra sig om till exempel seminarier, konferenser och workshops med medverkan från praktiskt verksamma aktörer.

Rese- och samlingsrestriktionerna som följer av pandemin har försvårat den här typen av verksamhet och MSB har under hösten gått över till helt digitala seminarier. Vissa projekt valde under 2020 att pausa sina ordinarie frågeställningar för att i stället koncentrera sig på frågeställningar med fokus på pandemin.

8.1 Genomförd verksamhet

MSB har delat in forskningsverksamheten i fem forskningsområden: Individens och allmänhetens säkerhet, Skydd mot brand, olyckor och farliga ämnen, Kontinuitet och resiliens i samhället, Stärkt krisberedskap och civilt försvar samt Informationssäkerhet. Den forskning som finansieras ska avse MSB:s hela ansvarsområde, vilket innebär att forskningen till skillnad från övrig verksamhet inom anslaget även omfattar skydd mot olyckor. Inom nämnda områden återfinns cirka 70 pågående satsningar som finansierats under 2020²¹. En lista över årets

²¹ Det går att läsa mer om pågående forskningsprojekt på MSB:s webbsida: <https://www.msb.se/sv/aktuellt/forskning-pagar/>

avslutade projekt finns i tabell 8b i bilaga 1. Nedan ges exempel på satsningar från 2020.

8.1.1 Pandemirelaterad forskning

MSB:s forskningsverksamhet arbetade under året med flera pandemirelaterade forskningssatsningar. Det handlade dels om beslut om finansiering från MSB till elva projekt, som ur olika aspekter studerar den pågående pandemin. Åtta av dessa projekt startade redan på våren/sommaren 2020, vilket gjorde det möjligt att samla data mitt under pågående kris. Ambitionen med denna satsning var att snabbt ta fram kunskaper som kan användas redan i befintlig pandemi, till exempel vid en andra våg, men även vid andra framtida kriser. Nio av projekten finansieras inom ramen för anslaget, varav sex projekt under 2020 till en kostnad om 2 898 tkr. Övriga tre projekt finansieras under 2021.

Resultaten från projekten som startade 2020 levereras under första halvåret 2021 och kan komma att få betydelse för den fortsatta hanteringen. Ett projekt som handlar om näringslivets motståndskraft har redan nu bidragit med underlag till MSB:s arbete med relationerna mellan näringsliv och myndigheter för ett starkt civilt försvar.

En annan satsning som genomfördes med koppling till pandemin var en gemensam forskningsutlysning tillsammans med forskningsrådet för hållbar utveckling, Formas. Denna akuta insats under pandemin resulterade i 20 ettåriga projekt som kan skapa kunskap inför framtida samhällskriser. Projekten delar på totalt 20 000 tkr med högst 1 000 tkr vardera.

8.1.2 Klimatrelaterad forskning

Två femåriga forskningsprojekt har under 2020 tagit fram rekommendationer och råd på området samhällets anpassning till ett förändrat klimat.

Det ena projektet, Hazard Support, var ett projekt med de övergripande målen att identifiera problem som kan uppstå vid klimatanpassningsarbete, studera om dialogen mellan forskare och användare av klimatinformation kan stärka klimatanpassningsarbetet samt om det är möjligt att anpassa forskningen så att den tar fram relevant kunskap för användarna. Projektet var ett samarbete mellan SMHI och Stockholm Environment Institute. Ett viktigt resultat av projektet är tio rekommendationer för hur forskare och användare i nära dialog och samarbete kan skapa praktiskt användbara klimattjänster som utgår från användarnas behov. MSB bedömer att dessa rekommendationer kan komma till nytta i klimatanpassningsarbetet.

Det andra forskningsprojektet på klimatområdet, *Robusta beslut för att hantera klimatrisker i Sverige*, bedrevs av KTH. Det byggde på insikten att det behövs beslutsmetoder som tar hänsyn till osäkerheter och som inte låser in oss i ohållbara vägval. Projektet har förbättrat kunskapen om beslutsfattares riskuppfattningar samt om hur beslut om klimatanpassning fattas idag. Med denna kunskap som grund tog projektet fram rekommendationer för beslutsfattare, testade och

utvärderade robusta beslutsstödsmetoder och utvecklade en prototyp för en webbaserad manual.

8.1.3 Forskning och samhällsnytta

Under 2020 bedrevs arbete i två utvecklingsprojekt som byggde vidare på genomförd forskning. Dessa projekt var resultatet av en utlysning som MSB gjorde 2019. Grundtanken i dessa projekt är att arbeta vidare mot tillämpning av forskning, och detta arbete görs i samarbete mellan forskare och praktiskt verksamma aktörer. Projekten är inom områdena utbildning inom miljövänlig räddningstjänst respektive systematiska lägesbilder i kommuner. Förväntningarna är att det första projektet ska öka miljökunskapen hos Sveriges räddningstjänster, framför allt när det gäller släckningsmetoder, och för det andra projektet att det ska bidra till bättre och kontinuerliga lägesbilder på lokal nivå i kommunerna.

Bilaga 1 Tabeller

Tabellerna utgår från motsvarande tabeller i MSB:s årsredovisning 2020 bilaga 1, med vissa anpassningar utifrån den här rapportens utformning. MSB:s medel för utvecklingsprojekt ingår i *Myndigheter* medan medel som fördelas till SOS Alarm AB har flyttats från *Myndigheter* till *Övriga medel som hanteras/fördelas av MSB*.

Tabell 1. Övergripande fördelning av anslaget mellan aktörer

	2020
Myndigheter	268 202
Länsstyrelser	198 405
Kommuner	465 270
Regioner	66 446
Frivilliga försvarsorganisationer	57 126
Forskning	114 987
Övriga medel som hanteras/fördelas av MSB	106 112
Summa	1 276 547

Tabell 2. Övriga medel som hanteras/fördelas av MSB

	2020
Förstärkningsmateriel	53 345
Skyddsrum	11 715
SOS Alarm AB (regleringsbrev villkor 12)	25 000
Övning	16 052
Summa	106 112

Tabell 3a. Fördelning av medel till myndigheter för utvecklingsprojekt och aktörsgemensam ledning.

	2020
Finansinspektionen	4 135
Folkhälsomyndigheten	2 448
Försvarets Radioanstalt	12 500
Försäkringskassan	130
Kustbevakningen	630
Lantmäteriet	1 212
Luftfartsverket	3 736
Migrationsverket	4 253
Myndighetens för samhällsskydd och beredskap*	89 193
Polismyndigheten	28 300

Post- och Telestyrelsen	20 280
Riksgälden	18
Sjöfartsverket	1 876
Skatteverket	2 705
SMHI	5 269
Socialstyrelsen	19 262
Statens Jordbruksverk	4 019
Statens Livsmedelsverk	15 283
Statens Veterinärmedicinska Anstalt	7 329
Totalförsvarets forskningsinstitut	3 052
Trafikverket	23 497
Transportstyrelsen	273
Tullverket	500
Summa bidrag för utvecklingsprojekt	249 900
Slutreglering föregående års bidrag	-12 944
Aktörsgemensam ledning	31 246
Summa årets bidrag	268 202

*MSB:s utvecklingsprojekt består till stor del av att utveckla stöd till allmänheten, förstärkning av mobila basstationer, övningar inom civilt försvar samt metod- och systemstöd som kommer flera aktörer till del.

Tabell 3b. Lista över myndigheters projekt som avslutades 2020, inklusive de som beviljats förlängd finansiering.

Myndighet	Projekt
Finansinspektionen	FSPOS projekt 2020 för stärkt robusthet, krisberedskap och civilt försvar i den finansiella sektorn
Folkhälsomyndigheten	Sektorsövergripande kurs för hantering av biorisker för blåljusorganisationer
Folkhälsomyndigheten	Stärka kommunernas beredskap att hantera objektburen smitta
Försvarets radioanstalt	Mobil utbildningsplattform
Försvarets radioanstalt	Säkra kryptografiska funktioner
Försäkringskassan	TFÖ 2020
Jordbruksverket	Förmågehöjning inom regional samhällsviktig verksamhet
Lantmäteriet	Civil-militär utvecklingssamverkan
Lantmäteriet	Optimering av processflöde vid räddningstjänsts videofilmning
Lantmäteriet	TFÖ 2020
Livsmedelsverket	Dricksvattenförsörjning under samhällsstörningar
Livsmedelsverket	Utvecklad inriktning för den svenska beredskapen för radiologiska och nukleära olyckor
Livsmedelsverket	Regionala nödvattenövningar för planering och förberedelser inför gråzon och väpnat angrepp
MSB	Barents rescue 19
MSB	Förstudie - framtida detektion av skogsbränder
MSB	Implementering av gemensamma grunder för samverkan och ledning
MSB	Samlat stöd för aktörernas arbete med RSA

MSB	SGSI, "Bankid" för SGSI kunder
MSB	Studie funktionsvariationer
MSB	Säkerhet vid evenemang och arenor
MSB	System för rapportering av IT-incidenter
MSB	Utvecklat koncept för totalförvarsövningar
MSB	WIS - Extra åtgärder
MSB	WIS - Hantering av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter
MSB	WIS - Integration och lägesbilder
MSB	WIS - Integrationsplattform och standardkomponenter
MSB	WIS - Etablera alternativ accessväg till WIS över SGSI
MSB	WIS - Stärka samverkan och förmåga till aktörsgemensam hantering
Polismyndigheten	Användarguide om träningspreparat för sprängämnessökande hund
Polismyndigheten	BeVis Bevakningsansvariga myndigheter i samverkan för förbättrad operativ lägesbild
Polismyndigheten	Bränsör
Polismyndigheten	Lokal och regional samverkan mot antagonistiska hot
Polismyndigheten	Samhällsgemensam larm- och ledningscentral i Örebro
Post-och telestyrelsen	Förstudie - prioritetfunktioner i allmänt tillgängliga mobilnät
Post-och telestyrelsen	Mastbil
Post-och telestyrelsen	Nationell kartläggning av totalförsvarets behov av brev- och pakettjänster under höjd beredskap.
Post-och telestyrelsen	TFÖ 2020
Riksgälden	TFÖ 2020
Socialstyrelsen	Myndighetsgemensam hantering av motmedel för organiska fosforföreningar
Socialstyrelsen	TFÖ 2020
Statens veterinärmedicinska anstalt	Drönare vid transport av prover till laboratorium - förstudie för lokal samverkan
Statens veterinärmedicinska anstalt	Medfinansiering av One Health EJP år 3-5: Integrering av perspektivet civilt försvar mellan myndigheter
Statens veterinärmedicinska anstalt	Pandemispecifika frågor
Statens veterinärmedicinska anstalt	Reservvatten – från bristfällig resurs till resurs vid brist
Statens veterinärmedicinska anstalt	Ökad nationell förmåga att tidigt upptäcka smittämnen
Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	Införande av konsekvensbaserade vädervarningar och gemensam påverkansbedömning
Trafikverket	Förberedelser för ett utvecklat robust och säkert kommunikationssystem
Trafikverket	Säkra kommunikationer och ledningsplatser
Transportstyrelsen	Storskalig utrymning i fred och under höjd beredskap
Transportstyrelsen	TFÖ 2020
Tullverket	TFÖ 2020

Tabell 4. Fördelning av medel till länsstyrelser, belopp i tkr

	Stöd lokalt och regionalt	TFÖ 2020 och Barents rescue	Program för kontinuitet och resiliens*
Länsstyrelsen i Blekinge län	3 750	705	
Länsstyrelsen i Dalarnas län	3 955	939	
Länsstyrelsen i Gotlands län	3 750	936	
Länsstyrelsen i Gävleborgs län	3 730	1 290	
Länsstyrelsen i Hallands län	3 750	1 650	
Länsstyrelsen i Jämtlands län	3 775	1 750	
Länsstyrelsen i Jönköpings län	3 720	825	
Länsstyrelsen i Kalmar län	3 700	950	
Länsstyrelsen i Kronobergs län	3 755	3 800	
Länsstyrelsen i Norrbottens län	3 826	2 540	
Länsstyrelsen i Skåne län	5 405	2 025	
Länsstyrelsen i Stockholms Län	7 507	2 979	
Länsstyrelsen i Södermanlands län	3 555	1 429	
Länsstyrelsen i Uppsala län	3 980	1 085	36 442
Länsstyrelsen i Värmlands län	3 677	800	
Länsstyrelsen i Västerbottens län	3 738	1 845	
Länsstyrelsen i Västernorrlands län	1 618	825	
Länsstyrelsen i Västmanlands län	3 500	1 100	
Länsstyrelsen i Västra Götalands län	7 529	1 525	10 500
Länsstyrelsen i Örebro län	3 075	911	
Länsstyrelsen i Östergötlands län	3 750	1 165	
Summa årets bidrag per kategori	85 045	31 074	46 942
Summa årets bidrag			163 060
Länsstyrelsernas ledningsplatser - Drift			16 390
Länsstyrelsernas ledningsplatser - Utveckling			18 955
Summa ledningsplatser			35 345
Totalt bidrag till länsstyrelserna			198 405

*Bidrag för utvecklingsprojektet till länsstyrelserna i Uppsala län och Västra Götalands län utgörs av medel för *Program för kontinuitet och resiliens* som beskrivs i kapitel 4. Programmet är en länsstyrelsegemensam satsning för implementering av säkra kommunikationer.

Tabell 5. Fördelning av medel till kommuner, belopp i tkr

	2020
Ersättning till kommuner enligt LEH	295 886
Ersättning till kommuner för civilt försvar	100 000
Bidrag abonnemangspris Rakel	27 000
Bidrag för kommunal ledning och räddningscentraler	41 929
Övriga utbetalningar avseende kommunal ledning och räddningscentraler	456
Summa	465 270

Tabell 6. Fördelning av medel till regioner, belopp i tkr

	2020
Ersättning till regioner enligt LEH	31 263
Ersättning till regioner för civilt försvar	30 000
Bidrag för ledningsplatser	5 166
Övriga utbetalningar avseende ledningsplatser	17
Summa	66 446

Tabell 7. Fördelning av medel till frivilliga försvarsorganisationer (FFO), belopp i tkr

	2020
Flygvapenfrivilligas Riksförbund (FVRF)	181
Frivilliga Automobilkårens Riksförbund (FAK)	7 339
Frivilliga Flygkåren (FFK)	5 281
Frivilliga Motorcykelkårens Riksförbund (FMCK)	700
Frivilliga Radioorganisationen (FRO)	1 300
Insatsingenjörernas riksförbund (IIR)	190
Riksförbundet Sveriges Lottakårer (SLK)	3 863
Sjövärnskårens Riksförbund (SVK)	1 649
Sveriges Bilkårens Riksförbund (Bilkåren)	5 307
Svenska Blå Stjärnan (SBS)	6 180
Svenska Brukshundklubben (SBK)	2 148
Svenska Civilförsvarsförbundet (SCF)	7 558
Svenska Fallskärmsförbundet (SFF)	123
Svenska Försvarsutbildningsförbundet (Försvarsutbildarna)	4 600
Svenska Röda Korset (SRK)	6 900
Svenska Skyttesportförbundet (SvSF)	55
Summa årets bidrag	53 373
Slutreglering av föregående års bidrag*	-9 235
Summa netto utbetalt för uppdragsersättning	44 318

Ersättning till FFO med anledning av samordning under pandemin	12 988
Summa	57 126

Tabell 8a. Fördelning av medel till forskningsutförare, belopp i tkr

	2020
Atlantic Council of the Unites States, Inc	149
Chalmers Tekniska Högskola AB	2 302
FOI - Totalförsvarets forskningsinstitut	27 116
Försvarshögskolan	13 032
Göteborgs Universitet	8 929
Högskolan i Skövde	3 179
Institutet för Framtidsstudier	4 628
Institutet för Rymdfysik	4 623
Karlstads Universitet	1 981
Kungliga Tekniska Högskolan	5 480
Linköpings Universitet	7 366
Lunds Universitet	11 097
Malmö Universitet	1 353
Mittuniversitetet	5 020
NordForsk	3 000
RISE Research Institutes of Sweden	1 225
Secana AB	173
Statens geotekniska institut	1 486
Stockholm Environment Institute	1 023
Stockholms Universitet	1 775
Styrelsen för Svensk Brandforskning	4 000
Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	472
Södersjukhuset AB	150
Tekniska Högskolan i Jönköping AB	500
Umeå Universitet	4 597
Utrikespolitiska institutet	657
Winning Innovation i Lund AB	2 537
Örebro Universitet	189
Övriga	15
Återbetalning av forskningsbidrag	-3
Erhållna bidrag för finansiering av forskning	-3 065
Summa	114 987

Tabell 8b. Forskningsåtaganden finansierade av anslaget som avslutats under 2020

Utförare	Projekt
FOI, Totalförsvarets forskningsinstitut	Samverkansplattform H2020: Säkra samhällen - kunskapsutveckling för krisberedskap och civilt försvar genom EU samverkan
Försvarshögskolan	Situationsanpassad ledning och samverkan utifrån ett designlogiskt helhetsperspektiv
Göteborgs universitet	Centrum för urban trygghet och samhällssäkerhet (URBSEC) – medfinansiering
Karlstads universitet	Kvantitativa beslutsmodeller för riskreduktion - genomförbarhet, objektivitet och transparens
Umeå universitet	Lokal resiliens mot radikaliserings och våldsbejakande extremism från ett krisberedskapsperspektiv